

РЕШЕНИЕ

№ 3855

гр. София, 16.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-22 СЪСТАВ, в публично заседание на шести декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Стефан Ис. Шекерджийски

при участието на секретаря Вяра Евг. Баева
като разгледа докладваното от Стефан Ис. Шекерджийски Гражданско дело
№ 20221100102680 по описа за 2022 година

искове с пр. осн. чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ и чл. 86 от ЗЗД:

Ищецът - **И. Г. П.**, твърди, че повече от 30 години бил журналист, издател и предприемач. През това време участвал в множество ключови реформи и проекти както в публичния, така и в частния сектор, в качеството му на представител на бизнеса. Между 2006г. и 2010г. бил избран за първия председател на КРИБ (Конфедерация на работодателите и индустриалците в България). Бил почетен Консул на Канада в България за три мандата между 2010г. и 2019г. Имал дипломи за магистър по „Финанси“ от Националния университет по световно стопанство и Executive MBA от INSEAD. Бил женен и имал четири деца.

В групата фирми, която ръководел, били наети над 2 500 човека от 10 държави. Независимата позиция на изданията, които контролирал, често предизвиквала институционален тормоз.

С постановление от 23.07.2018г. по ДП 64/2014г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 5563/2012г. на СГП, предявено му на 24.07.2018г., бил привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 253, ал. 4, пр. 2, вр. ал. 2, вр. ал. 3, т. 1 и т. 3, вр. ал. 1 от НК. Със същото постановление му била наложена мярка за неотклонение „подписка“, която била отменена едва на 23.01.2020г. на основание чл. 234, ал. 8 от НПК. С постановление от 23.05.2019г. по пр.пр. № 25563/2012г. на СГП делото било изпратено по подсъдност на Специализираната П., където се движело под ДП № 106/2019г. по описа на Специализираната П. - Следствен отдел, пр.пр. 1147/2019г. по описа на Специализираната П.. Обвинението било прецизирано с постановление за привличане на обвиняем и вземане на мярка за неотклонение от

07.06.2019г. Постановленията за привличането му като обвиняем не били отменени, въпреки подадените срещу тях жалби от страна на защитата му, мотивирани с абсурдността на обвинението и явната несъставомерност на деянието, за което същото било повдигнато.

С постановление от 14.08.2020г. по пр.пр. № 1147/2019г. на Специализираната П. воденото срещу него и другите двама обвиняеми досъдебно производство № 106/2016г. по описа на СО при СП било прекратено по отношение повдигнатите обвинения по чл. 321, ал. 6 от НК и делото било върнато на Софийската градска П. за продължаване на разследването по първоначално повдигнатите обвинения.

С постановление от 23.10.2020г. по пр.пр. № 5563/2012г. по описа на Софийската ДП 64/2014г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 5563/2012г. на СГП било прекратено на основание чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. чл. 199 от НПК. По жалба на защитата му, касаеща основанието за прекратяване на воденото срещу него и другите двама обвиняеми досъдебно производство, с определение № 260403/01.02.2021г. по н.ч.д. № 4048/2020г., Софийският градски съд, НО, 23 с-в отменил горепосоченото постановление и върнал делото на Софийската градска П. с указания за законосъобразно упражняване на правомощието по чл. 242, ал. 1, пр. 1 от НК. По протест на П.та, с определение № 368/29.03.2021г. по в.ч.н.д. № 228/2021г., Софийският апелативен съд, НО, 7 състав, отменил горепосоченото определение на СГС и изменил постановление от 23.10.2020г. по пр.пр. № 5563/2012г. по описа на Софийската градска П. в частта относно основанието за прекратяване на наказателното производство и постановил, че същото следва да се счита прекратено на основание чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. чл. 24, ал. 1, пр. 2 от НПК, поради липса на данни за извършени престъпления. Като неподлежащо на обжалване определението на Софийския апелативен съд влязло в сила на 29.03.2021г.

Ищецът твърди, че повдигането на обвинението за извършено тежко умишлено престъпление по служба, производството по което впоследствие било прекратено поради липса на данни за извършено престъпление му причинило сериозни неимуществени, а също така и имуществени вреди в размер на 2 400 лева. От привличането му като обвиняем до прекратяването на наказателното производство изминали две години и осем месеца. Воденото срещу него наказателно производство било широко отразено в медиите, като публикации, позоваващи се на незаконното наказателно преследване, водено срещу него били достъпни и до днес в Интернет пространството. Бил злепоставен в обществото, опозорено било доброто му име на гражданин и професионалист - предприемач и общественик. Репутацията му на професионалист била особено съществено накърнена. Бил принуден да обяснява на партньори в страната и в чужбина, на колеги, приятели и близки, че е невинен, че всичко това е плод на нелепа грешка или на преднамерена атака срещу него. През цялото време бил изключително разстроен не само заради него, но и заради семейството и близките му, които тежко възприемали случващото се с него.

С оглед изложеното, ищецът моли да се осъди ответникът да му заплати:

- сума от 100 000 лева, главница за обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на увреждане 29.03.2021г. до окончателното изплащане;

- сумата от 2 400 лева, представляващи обезщетение за имуществени вреди за заплатени хонорари за адвокатска защита, поради повдигнато му от ответника обвинение по обвинение по чл. 253 от НК по ДП 64/2014г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 5563/2012 г. на СГП, което е прекратено поради липса на данни за престъпление, ведно със законната лихва от датата на увреждане 29.03.2021г. до окончателното изплащане.

Претендира разноски.

Ответникът - **П. на РБ**, оспорва исковете: заявява, че в случая ищецът не бил представил доказателства за наличието на пряка причинно-следствена връзка между твърдените от него неблагоприятни последици и процесното обвинение. П.та на РБ не следвало да отговаря за публикациите в пресата, тъй като не осъществявал контрол върху медиите. Право на последните било да търсят и разпространяват информация. Така евентуалното накърняване на честта и достойнството на ищеца и на доброто му име в обществото, не били в причинна връзка с действията на ответника. Счита, че претендираното обезщетение били прекомерно спрямо икономическата обстановка в страната, както и спрямо продължителността на делото, която не намира за прекомерна. Прави възражение за недължимост, евентуално (*а не алтернативно - Решение № 97/08.02.2013г. по т.д. № 196/11г. на I т.о.; терминът е използван погрешно поне двукратно*) за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ищеца в наказателното производство.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 12 и чл. 235, ал. 3 от ГПК, приема за установено следното:

I. от фактическа страна:

1. Не се спори, че по отношение на ищеца е водено наказателно производство за обвинение и с продължителност, посочени в исквата молба; това се отнася до цялата фактология на наказателното производство, съобразно описаното в иска.

Досъдебното производство е образувано на основание чл. 282 от НК - Длъжностно лице, което наруши или не изпълни служебните си задължения, или превиши властта или правата си с цел да набави за себе си или за друго облага или да причини другиму вреда и от това могат да настъпят немаловажни вредни последици, се наказва с лишаване от свобода до пет години, като съдът може да постанови и лишаване от правото по чл. 37, ал. 1, точка 6, или с пробация. Достатъчно данни били материалите по пр.пр. № 5563/2012г., което е образувано на 01.10.2012г. (л. 247).

Поводът бил постъпил на 25.06.2012г. сигнал от Н.Б., директор на „Новини и актуални предавания“ ТВ7 относно дейност на дружество „К.“ - л. 251; и писмо от представляващ администрацията на Зам. Мин.пред и министър на вътрешните работи (*приложено на л. 239*) до ГДИН, съдържащо и писмо на председателя на ПК „Е.“ – Е. Г..

Към 2015г. водещият разследването е бил на мнение за спиране на производството, тъй като извършителят на престъплението не е разкрит – Постановление на СГП от

21.04.2015г., с което се дават указания да се продължи разследването (л. 256).

Досъдебното производство е удължавано многократно, като до 19.01.2016г. те са 9. До този момент няма привлечени обвиняеми и наложени мерки за неотклонение (л. 267). Има и последващи искания – например – л. 273.

На 23.07.2018г. ищецът е бил привлечен като обвиняем (л. 474), за това, че: На 20.12.2012 г. в гр. София, в качеството си на длъжностно лице по смисъла на чл. 93, т. 1, б. "б" от НК - Председател на Съвета на директорите на „А.Ф..Х.“ АД, след предварителен сговор с обвиняемите К.В.Н. и И.Д.Н., в кръга на службата си, съгласно чл. 43, ал. 1, т. 7 от Устава на „А.Ф..Х.“ АД е преобразувал имущество чрез покупко-продажба на 425 404 броя акции, част от пакета от 33 609 640 акции, собственост на „А.Ф..Х.“ АД (67,22 % от капитала на „К.“ АД - гр. Сеново с номинал от 1 лев всяка), съгласно договор от 20.12.2012 г. между „А.Ф..Х.“ АД ЕИК ***** /продавач/, представлявано от обвиняемия И.Д.Н. - член на СД и „К. ГмбХ“, дружество, учредено съгласно законите на Германия, регистрирано в търговския регистър на местния съд в гр. Кьолн, Германия под № HRB ***** /купувач/, представлявано от г-н Р.Л.-Б. и д-р П.П.-М., за което е знаел към момента на придобиването му на 23.08.2001 г. от „К.“ АД чрез публична продажба по изпълнително дело № 319/2001г. по описа на съдия изпълнител при Районен съд гр. Разград, че представлява 100% от капитала на „РМД К. 98“ АД и че е придобито чрез тежко умишлено престъпление по чл. 220, ал. 1 от НК, извършено от Ф.Г.К. и И.В.С. на 17.04.2000 г. в гр. Сеново, в качеството им на длъжностни лица, съгласно чл. 93 т. 1 б"б" от НК, на които е възложено временно да изпълняват работа, свързана с управление на чуждо имущество - членове на Съвета на директорите и изпълнителни директори на „РМД К. - 98“ АД, които в съучастие като извършители съзнателно сключили неизгодна сделка - договор за заем от 17.04.2000 г. между „К.“ АД /заемодател/ и „РМД К. - 98“ /заемополучател/, съгласно който заемодателят предоставя в заем, а заемополучателят получава парична сума, в размер на 1 520 000 лева и от това са произлезли значителни щети за „РМД К. - 98“ АД в размер на 7 200 000 лева /стойността на същото имущество - 425 404 броя акции представляващи 100% от капитала на „РМД К. 98“ АД по приватизационен договор, сключен на 10.01.2000 г. между Агенцията по Приватизация и РМД „К.-98“ АД/ - престъпление по чл. 253, ал. 4, пр. 2, вр. ал. 3, т. 1 и т. 3, вр. ал. 1 от НК.

На 24.07.2018г. г-н П. е разпитан и е съдействал – арг. от отказа му да се отложи процесуално-следственото действие, с оглед нередовната процедура по призоваване (л. 478).

В Решение № 461 от 17.12.2004г. на ВКС по н.о.х.д. № 95/2004г., III н.о., докладчик съдията О. Р., с което е потвърдена оправдателната присъда по отношение на И.С. (И.С.) и Ф.К. (Ф.К.), а и самия ищец, се сочи че: Върховният касационен съд смята, че не следва да преповтаря изложеното от второинстанционния съд, тъй като по това обвинение изводите не са различни от тези по обвинението по п. 3 на обвинителния акт. Следва да се посочи: не е извършено посоченото в обвинителния акт нарушение - подсъдимите да са взели решение "А.Ф." да запише всички новоемитирани акции с цел на това трето лице да бъде предоставена имотна облага, изразяваща се в придобиване на 83,33% от целия капитал на

дружеството, като участието на държавата е намаляло на 14,7%, а на РМД на 12,5 %, което сочи на значителни вредни последици.

Първо, решението е взето след изтичане на срока на обявата в „Държавен вестник“ и след като е била установена липса на заявки за записване на акции от страна на двамата акционери - РМД и държавата. Второ, на 6.06.2000 г. вече е била изплатена цялата сума по сделката от страна на РМД и са отпаднали клаузите, свързани с разсрочено плащане по приватизационния договор. Решението само по себе си не може да породи никакво действие по простата причина, че още не е било регистрирано увеличаването на капитала по установения ред. Не е налице и фактическо изкупуване на новоемитираните акции. Това е станало на 14.08.2000 г. с превеждане на 25 % от сумата по сметката в ОББ, но на 4.08.2000 г. е подписано допълнително споразумение с АП, с което "А.Ф." АД става съдлъжник, като поема правата и задълженията на РМД. Следователно, налице е както предварително разрешение на АП за пром.та, така и за заплащане на цената по сделката, което прот.И.речи с твърдяното в обвинителния акт. Делът на РМД в АД действително е намалял значително, но това, както е посочил и въззивният съд, не е станало против волята му. Дружеството е имало възможност да запише, ако желае, нови акции, да задържи процента на дяловото си участие, но не е предприело и никакви стъпки в тази насока.

Твърдялото в протеста, че вредните последици се изразяват в намаление на акционерното участие на РМД "К.", не може да се възприеме от Върховния касационен съд, който споделя изводите на предходните инстанции, че липсват вредни последици и за дребните акционери (не може П.та да се позовава на вероятности - "може би").

Следващото привличане е от 04.06.2019г. – по чл. 321, ал. 6 от НК.

С постановление от 23.01.2020г. на СП, мярката за неотклонение е отменена.

С Постановление от 14.08.2020г. на Специализираната П. производството е било прекратено по отношение на ищеца и други ФЛ, по отношение на престъпление по чл. 321, ал. 6 от НК (л. 35 и л. 292).

С Постановление от 23.10.2020г. на СГП 05 отдел „Специализиран“, наказателното производство е прекратено изцяло.

С Определение № 368/29.03.2021г. (26.03.2021г.) на САС, НК, по ВЧД № 228/21г. е прието, че: след като по делото е проведено едно обективно и всестранно разследване ...

... начинът, по който прокурорът е мотивирал извода по същество за прекратяване на наказателното производство съставлява правна нетърпимост, която съдът ...би могъл ... да отстрани.

Престъплението, за което са обвинени И. Г. П. ... несъмнено за САС е обстоятелството, че покупко-продажбата на акции само по себе си не представлява престъпление и извършването на инкриминираната сделка, конкретизирана като размер и договарящи търговци в обвинението, в конкретния случай не представлява престъпна трансформация по смисъла на чл. 253 от НК, а се касае за търговски операции, извършени, съобразно правилата на ТЗ и останалите специални закони. Нещо повече, доказателствата

установяват, че имуществото е било придобито в следствие на публична продажба, в производство по принудително удовлетворяване на вземания. Безспорно е, че в рамките на това производство, не може да се твърди за извършване на престъпление.

В резултат е прието, че хипотезата е чл. 243, ал. 1, т. 1 от НПК, във вр. с чл. 24, ал. 1, пр. 2 от НПК – деянието не съставлява престъпление.

Ищецът е представляван в наказателното производство от адв. Л., като те са договорили възнаграждение от 2 400 лева (л. 77), а сумата е заплатена на 11.06.2019г. (л. 78). От тази гледна точка, оспорването на ответника на това обстоятелство е неоснователно (л. 197). Съдът го отдава на обръкване, вследствие на огромния обем на наказателното производство. Тези документи, съобразно посоченото по-долу, са част от него.

По отношение на пр.пр. № 5563/2012г. е проявила интерес и КПКОНПИ, с оглед нейна проверка – Писмо от 30.03.2021г. (л. 320; и например статия – л. 92, л. 179).

От СГП са поискани сведения от народни представители от ДПС относно закононарушения, извършени от ищеца (чл. 198 от НПК – ал. 1: материалите по разследването не могат да се разгласяват без разрешение на прокурора) – л. 294-5. Документацията е от м.05.2022г.

Видно от представените публикации, има серия от статии относно това наказателно производство (53, според списъка – л. 79-91). Самите статии също са приложени и тонът на изложенията е далеч от премерен.

Името на г-н П. е вкарано в контекста на други обвиняеми ФЛ, известни с неясния начин на натрупване на огромно състояние – „олигарси“; а в част от интервютата на представители на П.та има становища с политически оттенък (л. 112, л. 148 – гръб, л. 151 – гръб; 155 – гръб; л. 156, л. 176 /професионално свързани с ищеца експерти не следва да вземат участие в институционни форуми/ и т.н. изброяването не е изчерпателно).

В хода на проверката са уведомени и чужди финансово-разузнавателни служби – например тези на Кипър и на Германия (л. 548 и л. 561).

Според Уикипедия, като са маркирани само част от релевантните факти

https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%B2%D0%BE_%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B

И. П. е български предприемач, медиен магнат и бивш почетен консул на Канада в България. Съсобственик е на медийната група „И.“ АД, която издава вестник „Капитал“ и поддържа новинарския сайт „Дневник“.

С висше образование, с дипломи от два университета. Семеен с четири деца.

Той е съосновател и инвеститор в две големи бизнес групи – „А.Ф..Х.“ АД и издателската група „И.“ АД.

Първата икономическа група е действаща в областите инвестиране, управление, реструктуриране, развитие и продажба на различни компании и дружества. Групата

предлага услуги в секторите индустрия, финанси и банково дело, енергетика, недвижими имоти, логистика, инфраструктура, телекомуникации и ИТ. Участва в успешното реализиране на инвестиционни проекти и управление на дейности в страни от Европейския съюз, Македония, Сърбия, Турция и Украйна, както и в Югоизточна Азия. През годините активите под управление на групата са достигали над 2 милиарда лева, а служителите са били над 3400.

Втората е издателска група за бизнес медии в България. Тя притежава повече от десет издания, сред които седмичникът „Капитал“ и новинарският уебсайт Dnevnik.bg.

През 2000г. А.Ф..Х. АД приватизира „К.“ АД. През 2001г. започва съдебно дело в Разград, заради съмнения за злоупотреби при приватизацията. Сред шестимата, обвинени за престъпления по служба, свързани с приватизацията на завода, са И. и А. П.и. След две години обвиняемите са оправдани окончателно във Върховния касационен съд.

Ищецът има политически интереси и проекти.

През годините на преход в България (след 1989 г.) И. П. участва в множество ключови реформи и проекти както в публичния, така и в частния сектор. Като член на Икономическия съвет на президента Петър Стоянов през 1996 – 1997г. той участва във въвеждането на валутния борд и реструктурирането на банковия сектор. Като председател на Надзорния Съвет на Националния социално-осигурителен институт през 2004 – 2005 като представител на работодателите, той е част от екипа, изготвил стратегията за пенсионна реформа в България. Като заместник-председател на Съюза на издателите в България през 2005-6г. И. П. има ключова роля в създаването и популяризирането на Етичния кодекс на българските медии и установяването на саморегулаторни органи в сектора на печатните медии.

П. е представлявал България в различни международни съвети. Той е бивш член на Борда на Световната асоциация на вестниците и медийните издатели (WAN-IFRA), на Борда на Европейската асоциация на издателите на вестници (ENPA) и на Международния Съвет на „УниКредит“. И. П. е бивш почетен консул на Канада в България, както и бивш Член на Съвета на настоятелите на Софийския университет.

Съществува напрежение между самия г-н П. и свързаните с него дружества, от една страна, а от друга – представители на конкретна политическа партия, Н.Б., ръководителя на „Еко гласност“ и др., като това е и видно от наказателната преписка.

Уикипедия е относително надежден източник на информация. Данните относно дейността на ищеца са по-скоро безспорни и общоизвестни. Изложението по-горе е по-скоро с цел яснота на приетата фактическа обстановка.

Ищецът е неосъждан, видно и от Справките на П.та – л. 200, и 202-3.

2. По отношение на ответника е депозирана и втора искова молба, във връзка с НОХД (Присъда № 22 от 28.06.2020 г. на СпНС по н. о. х. д. № 3076/2018 г.): С

постановление от 27.12.2016г. по сл.д. №115/2014г. по описа на СГП — СО, пр.пр. № 8529/2013 г. по описа на СГП, предявено ми на 10.01.2017 г., бях привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 283а, т. 1, вр. чл. 282, ал. 2 и вр. чл. 20, ал. 4 от НК за това, не съм помогнал на г-н С.Д., в качеството му на заместник - министър председател и министър на финансите на неустановена дата, в периода месец май 2011 г.-месец юни 2011 г., да извърши престъпление по служба във връзка с приватизацията на остатъчните държавни дялове от електроразпределителните дружества в България (л. 206). Тук времетраенето на производството е от 10.01.2017г. до 03.06.2021г.

Част от мотивите на първоинстанционния съд са следните: Обвинението на подсъдимия П. / като помагач/ е, че умишлено улеснил подсъдимия Д. / като извършител/" да превиши властта си, като разпоредил ... Формулировката в това обвинение е в протИ.речие със смисъла и съдържанието на Закона за приватизация и следприватизационен контрол, където в чл. 30 са посочени различни методи за приватизация като в чл. 5., ал. 1 ЗПСК се съдържа конкретика досежно метода на публично предлагане на акции, съгласно който " Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.... възлага след конкурс на инвестиционни посредници подготовката и сключването на приватизационна сделка. ", т. е. при публичното предлагане на акции НЕ СЕ ИЗГОТВЯ ПРИВАТИЗАЦИОННА ОЦЕНКА, поради което няма как подсъдимият Д. да е превишил властта си, а П. да му е помогнал, защото при метода на публично предлагане на акции се избира инвестиционен посредник след конкурс, респ. документите, които изготвя инвестиционният посредник са подробно разписани в конкурсната документация.

Тази част от обвинението е особено интересна, тъй като съдържа обвинение за получена "облага" от "В. " ЕАД от страна на "Е. АГ" - А. /клиент/ на основание сключен договор за инвестиционно посредничество, т. е обвинението взима страна в договорни правоотношения между "Е. АГ" – А. и ИП"В. " ЕАД, което надхвърля правомощията на П.та, тъй като не е сезирана от страните и в случая страна по договора не е Държавата. В облигационните отношения не се говори за облага и тя не представлява престъпление. В облигационното право има страни, договорни отношения и насрещни престации- престациите може да са в пари, услуги, стоки. Освен наказателно право в Р Б. се изучава и съществува и облигационно, търговско, вещно право и т. н. т. Не може отношения, уредени в друг дял на правото, превратно да се преекспонират на плоскостта на наказателно правни норми и да се приемат за неправомерни.

Липсва причинно – следствена връзка между посочените в обвинението деяния на подсъдимите П. и Д. и претендирания вредносен резултат. На първо място вредоносен резултат не е настъпил, видно от анализа на приобщените съдебно-икономически и финансови експертизи и техните многобройни допълнения. На второ място св. К. не е можел да вземе сам решение, а деянията, които са вменени като разпоредени от подсъдимия Д. с помагачеството на П. - К. никога не е извършвал и не би могъл да извърши, тъй като никога не е имало правна уредба, даваща му възможност да ги извърши. Обвинителната теза грубо смесва различни методи за приватизация, механично цитиране на разпоредби от

ЗПСК, които не кореспондират с посочените методи.

По същество ситуацията е аналогична на първата – няма извършено престъпление, а разрешени от закона гражданско/търговско правни сделки.

3. По делото са събрани гласни доказателства. Разпитани са св. А.И К. (показанията им са преценени по реда на чл. 172 от ГПК, тъй като са служители на дружества, контролирани от ищеца). Съдът кредитира показанията им изцяло. От тях се установява, че:

- св. А.: познавала ищеца от 2012г., когато започнала да работи в „А.Ф..Х.“ АД. Знае за воденото наказателно дело срещу г-н П. за пране на пари, тъй като била юрист на холдинга. Първоначалната реакция на ищеца, в деня, в който бил привлечен като обвиняем, била силна изненада, силно притеснение и не разбиране в както точно го обвиняват. Преди това имало друго дело във връзка с приватизацията на „К.“ АД 2002г. - 2003г., по което това лице, което било цитирано в обвинителния акт, било оправдано изцяло и в този смисъл самото обвинение било нелогично. Впоследствие многократно изразявал притеснение. Бил угнетен от това, тъй като като публична личност неговото име било опетнено. Прането на пари било изключително тежко престъпление и той го приел много лично. Имало случаи, в които в офиса се налагало да ходят да му купуват лекарства за високо кръвно, не се чувствал добре. Притеснявал се не само за себе си, но и за семейството си и за начина, по който тези обвинения се отразяват на самия бизнес, на „А.Ф..Х.“ АД и на „Р.“ АД. Партньорите на дружеството, включително чуждестранни такива, когато новината се разпространила публично, започнали да звънят и да задават въпроси. В тази връзка изпитвал дискомфорт, предвид обстоятелството, че бил обвинен в пране на пари, при положение, че ръководи финансов холдинг. Това му се отразявало изключително зле. Положили много усилия за да минимизират щетите, но въпреки всичко такива имало, защото много от банките, с които имали отношения, започнали да задават въпроси, трябвало постоянно да се обяснява какво се случва, да се дават подробности. Имало широко медийно отразяване, като свидетелят го свързва с една акция на П.та в офиса на „А.Ф..Х.“ АД (*за нея е взето отношение и от втория свидетел*). И към настоящия момент се налагало да се обяснява. След като били приключило делото г-н П. искал да си открие сметка в чужда банка, която първоначално отказала точно заради това, че е обвиняем за пране на пари.

- св. К.: познавал И. П. повече от 20 години. Бил изпълнителен директор на „А.Ф..Х.“ АД повече от 10 години, преди това заемал и други длъжности в дружествата на ищеца. Реално работили заедно от много дълго време. Свидателят бил в екипа занимаващ се и с продажбата на „К.“ АД. За тях този проблем (*явно се има предвид първото наказателно производство*) бил „затворена страница“, поради което била огромна изненада когато 2018г. изведнъж тази тема отново се повдигнала от П.та. Отново се дискутирало за пране на пари, някакъв вид престъпна схема.

Един ден в офиса се появила П.та, като първо имало медии пред сградата. Държали се доста арогантно докато в крайна сметка се разбрало, че искали някакви документи, което

можело да се реши по много по-спокоен начин. Ищецът се занимавал с бизнес и с обществена дейност много дълго време, той бил издател на в. „Капитал“ и в. „Дневник“. Преди това бил председател на Конфедерацията на работодателите в Р. България, почетен консул на Канада поне два мандата. Бил член и на тристранки, от страна на работодателите, правителство, профсъюзи, общо взето човек, който е създал десетки бизнеси и, според свидетеля, повлиял положително в развитието на благосъстоянието на страната и нейното публично и международно израстване.

За него (*ищеца*) било шок и той се почувствал много неприятно, зле, започнал да вдига кръвно, бил силно притеснен как това ще се отрази в семейството, как децата ще го възприемат, защото в крайна сметка те вече били поотраснали, а имало публикации в пресата; притеснявал се за съпругата си, близки и роднини.

Отделно от това той се притеснявал и за това как ще се отрази и върху фирмата, върху всички служители колеги, с оглед „етикета пране на пари“. Той работел с банкови институции, с международни партньори. Банките и други партньори започнали да правят проверки дали някой е благонадежден те се обръщали към бази данни и за това. За г-н П. се появил етикет *money laundering*, което на български било пране на пари. Той се притеснявал защото в крайна сметка имало финансиране във фирмите. По-трудно било да се работи с партньорите, да се откриват банкови сметки в нормални европейски държави, и въобще да се извършва каквато и да било международна дейност, особено по-машабна.

Това продължавало и в момента. Имало и известно отдръпване от техни традиционни бизнес партньори; някои станали по-предпазливи и докато не се изяснят обстоятелства предпочели да стоят настрана.

Съдът кредитира изцяло показанията на свидетелите. Те съответстват на представените по делото доказателства – част от статиите се отнасят до влизане на спец.П.та в офис на дружество на ищеца (например л. 123). По отношение на претърпените от г-н П. неприятни емоции е налице съдебна практика, която предполага наличието им в някаква степен; не са ангажирани и никакви насрещни доказателства от ответника. Позицията му, след изготвяне на, до голяма степен бланкетния отговор, е по-скоро пасивна.

Сами по себе си печатните материали (чл. 187 от ГПК) са доказателство единствено за съществуването на публикацията, но не и за нейната достоверност - Решение № 651 от 23.07.1985г., II г.о. на ВКС; също: Определение № 299 от 18.03.2009г. по гр.д. № 355/2009г., г.к., III г.о. на ВКС. В случая фактите са по-скоро безспорни. По тази причина печатните материали, представени от ищеца, са съобразени както относно съществената медийна реакция спрямо процеса и личността на ищеца, така и като потвърждение на някои други правонорелевантни обстоятелства.

Наказателното производство (ДП № 64/2014г., пр.пр. № 5563/2012г.) е изключително обемно – л. 72 и л. 223 (147 или 144 тома + допълнителни материали). Страните са посочили кои документи са важни за тях и те са приложени в това дело (Определение от 04.07.2022г. – л. 223, и молби, свързани с него – л. 227 и л. 229).

II. от правна страна:

Исковата молба е напълно редовна. Съгласно нормата на чл. 38 от ГПК, съобщението се връчва на адреса, който е посочен по делото (арг. и от чл. 127, ал. 1, т. 2 и чл. 41, ал. 1 от ГПК).

Страната е длъжна да посочи адрес, където да ѝ се връчват съдебните книжа. Този адрес може да бъде неин или на друго лице (съдебен адресат), стига последният да бъде в седалището на съда.

Страната може да посочи лице в седалището на съда, наречено „съдебен адресат“ – чл. 37 от ГПК (законът говори за съдебен адрес, но има предвид адресат, т. е. лице, на което съдът би могъл да връчва книжа). Или, съдебният адрес е лице с местожителство в седалището на съда (чл. 39, ал. 1 от ГПК), което се упълномощава да получава от името на страната отнасящите се до нея призовки, съобщения и други книжа. Затова връчването на призовки на съдебния адрес поражда действие спрямо представляваното от него лице.

Процесуалният представител може да бъде или да не бъде съдебен адресат – зависи от уговорката между него и доверителя му. Съдебният адресат може да бъде и лице, което е външно на процеса, но по някаква причина удобно за страната (например защото временно, често или постоянно не се намира в страната).

Смисълът на всички цитирани норми е да има адрес, без значение чий, на който да се изпращат съдебните книжа. Това процесуално задължение е изпълнено.

1. по неимуществените вреди:

Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от органите на дознанието, следствието, П.та и съда от незаконно: обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е образувано, след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано (чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ).

Прекратяването на производството, когато се установи, че няма изобщо извършено престъпление, или че обвиняемият не го е извършил, може да стане в течение на всяка една от фазите на предварителното производство. Тогава неоснователното обвинение дава право на обезщетение, ако с него на обвиняемия са били причинени вреди.

Отговорността на държавата/общините по ЗОДОВ е специална деликтна отговорност спрямо общата деликтна отговорност, уредена в чл. 45 и сл. от ЗЗД. Тази отговорност произтича от общото задължение на държавата да спазва правата и законните интереси на гражданите, респ. на юридическите лица, за разлика от деликтната отговорност по ЗЗД, произтичаща от общото задължение да не се вреди виновно и протИ.правно другиму. Отговорността по ЗОДОВ има обективен характер – възниква при наличие на изрично предвидените в специалния закон предпоставки и не е обусловена от наличието на вина (виновно поведение) от страна на конкретното длъжностно лице, причинило с поведението

си вредата – чл. 4 от ЗОДОВ, докато деликтната отговорност по чл. 45 и сл. от ЗЗД е **виновна отговорност** – обусловена е от виновно поведение на причинителя на вредата, вкл. в хипотезата на обезпечителната отговорност по чл. 49 от ЗЗД, като вината се предполага до доказване на противното, съгл. чл. 45, ал. 2 от ЗЗД

Обемът на отговорност на държавата по ЗОДОВ е определен с разпоредбата на чл. 4 от закона – държавата отговаря за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Обезщетението за неимуществени вреди се определя по общото правило, установено в чл. 52 от ЗЗД, а именно – по справедливост.

Както бе посочено, това е деликт, доколкото невинен човек е привлечен като обвиняем. С действията си, държавата е предопределила поведението на медиите – Определение № 463 от 12.06.2018 г. на ВКС по гр. д. № 4765/2017 г., III г. о., ГК, докладчик съдията Г.М.; също: Решение № 233 от 18.05.2012 г. на ВКС по гр.д. № 104/2012г., IV г.о., ГК, докладчик съдията Б.И.: Неоснователни са доводите на прокурора, че държавата не отговаря за последиците от разгласяване на факта на повдигане на обвинение по медиите, тъй като тази разгласа, дори да не е станала по инициатива на П.та, е пряка последица от повдигнатото от нея обвинение. Причинната връзка между необоснованото наказателното преследване и вредите от широкото разгласяване в обществото на започването и протичането му, е несъмнена и тези вреди трябва да бъдат обезщетени; също: Р. № 673 от 15.11.2010г. на ВКС, IV г.о., по гр.д. № 1916/2009г.: ... има ли разгласяване чрез медиите ...; Р. № 281 от 04.10. 2011г. На ВКС, III г.о., по гр.д. № 1684/2010г.: ... до затруднения да си намери работа по специалността, до ограничаване на социалните контакти, до негативни изживявания за **опозореност** ... обвинението в тежко престъпление и неговото **публично разгласяване обичайно** води до стрес и промяна в начина на живот ... и Решение № 395 от 18.01.2012 г. на ВКС по гр. д. № 159/2011 г., III г. о., ГК, докладчик съдията О.К..

Налице е хипотеза на чл. 53 от ЗЗД (става въпрос за независимо съизвършителство - Р. на ВКС № 470/09.12.2010г. II н.о., н.д. № 453 по описа за 2010г., като отговорността е солидарна - Решение № 52 от 28.05.2019г. на ВКС по т.д. № 1497/2018г., I т.о., ТК, докладчик съдията И.П..

Съдебната практика е установила кои обстоятелства следва да се установят и преценят от решаващия орган, за да може след това да се прецени какво обезщетение да се присъди. Така например, според Определение № 1 от 6.01.2022 г. на ВКС по гр. д. № 1260/2021г., IV г.о., ГК, докладчик председателят З.А., в което са цитирани: ... решение № 202/20.06.2016 г. по гр. дело № 403/2016 г. на ВКС, IV г. о по чл. 290 ГПК е възприета задължителната практика на ВС и ВКС – т. 11 (и раздел II от мотивите към нея) от ППВС № 4/23.12.1968 г. и т. 11 (и мотивите към нея) от ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС, в която се съдържат задължителни за съдилищата указания относно приложението на принципа за справедливост при определяне на обезщетението за неимуществени вреди съгласно чл. 52 от ЗЗД, относно релевантните за това обстоятелства по искове, разглеждани по реда на ЗОДОВ (посоченото ТР), и относно обсъждането им в мотивите към съдебното решение. Посочено е, че според тази трайно установена задължителна практика, понятието

"справедливост" по смисъла на чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид от съда при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането на ищеца. Съдебният състав е приел, че конкретно при исковете по чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 1 от ЗОДОВ такива правнорелевантни обстоятелства за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди са: **тежестта на повдигнатото обвинение**, дали то е за едно или за няколко отделни престъпления, **дали ищецът е оправдан** по всички обвинения или по част от тях, а по други е осъден; продължителността на наказателното производство; вида на взетата мярка за неотклонение, другите наложени на ищеца ограничения в рамките на наказателното производство; както и **по какъв начин всичко това се е отразило на ищеца**, конкретните негови преживявания и изобщо – **цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху жИ.та му – семейство, приятели, професия, обществен отзвук и пр.** ... при определянето размера на обезщетението, макар то да е глобално – за всички неимуществени вреди, които са настъпили в резултат на незаконните обвинения, по които ищецът е оправдан, съдът следва не само да обсъди всички установени по делото, релевантни в конкретния случай, обективно съществуващи обстоятелства, но и да извърши и да отрази в мотивите си своята преценка относно тяхното конкретно значение за определянето на справедливия размер на обезщетението. ... естеството и тежестта на повдигнатото обвинение за множество престъпления, продължителността на наказателното производство и неговото развитие, взетите мерки за неотклонение ..., отразяването на наказателното производство в една публикация в електронна медия с посочване името на ищеца, обостряне на съществуващо заболяване в ареста и причиненото в резултат на незаконното обвинение заболяване "разстройство в адаптацията с тревожно депресивна симптоматика", обстоятелството, че краткосрочната и средносрочна прогноза за психиатричното състояние на ищеца е благоприятна, чистото съдебно минало, интензитета и продължителността на негативните изживявания, икономическите условия и жизнения стандарт в страната, обстоятелството, че ищецът не е обществено известна личност и не упражнява професия, съответно не заема длъжност, при които очакванията и изискванията на обществото за висок морал и спазване на законите са завишени.

Съдът не е строго ограничен от формалните доказателства за установяване наличието на вреди в рамките на обичайното за подобни случаи. Нормално е да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, незаконно обвинено в извършване на престъпление, изпитва неудобства, чувства се унижено, а също така е притеснено и несигурно; нахърняват се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване. **Когато се твърди причиняване на болки и страдания, над обичайните за такъв случай, или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания, с оглед конкретни обстоятелства, личността на увредения, обичайната му среда или обществено положение, съдът може да ги обезщети само при успешно проведено пълно главно доказване от ищеца** - Решение № 3 от 29.01.2014 г. на

ВКС по гр. д. № 2477/2013 г., IV г. о., ГК, докладчик съдията М.Ф. и Решение на ВКС № 388 по гр. д. № 1030/2012 г., IV г. о., ВКС. В аналогичен, но по-общ смисъл е и Решение № 32 от 19.02.2015 г. на ВКС по гр. д. № 2269/2014 г., IV г. о., ГК: ... Размерът на дължимото обезщетение за неимуществени вреди според законовия критерий за справедливост се определя според вида и тежестта на причинените телесни и психични увреждания – това са фактите и обстоятелствата, които имат пряко значение за размера на предявения иск – продължителността и интензитета на претърпените физически и душевни болки, други страдания и неудобства, стигнало ли се е до разстройство на здравето (заболяване), а ако увреждането е трайно – медицинската прогноза за неговото развитие. Не е в тежест на пострадалия да докаже отделните си негативни изживявания. Доказани ли са увреждащите действия и бездействия, искът е установен в своето основание и съдът е длъжен да определи неговия размер по своя преценка или като вземе заключението на вещо лице съгласно чл. 162 ГПК (чл. 130 ГПК отм.).

Следващото решение е относително близко до настоящата хипотеза, поради което е разгледано относително по по-дробно. Предмет на Решение № 12 от 30.04.2020г. на ВКС по гр.д. № 1513/2019г., III г.о., ГК, докладчик съдията М. Г.а, за обвинение за тежка умишлено престъпление по отношение на висш магистрат, прекратено поради липса на извършено престъпление. Мярката за неотклонение е била подписка.

Прието е, също така, че ... като бивш магистрат – прокурор във ВКП, е следвало да понася злепоставящото го положение на обвинен; да знае, че държавното обвинение, в което преди това е работил на най-високото служебно ниво, го счита за правонарушител; че е предмет на обсъждане и коментари сред хората и на медийни публикации във връзка с публично известното за обществеността дело Търпяните в тази връзка морални вреди от накърняване на репутацията му, в т. ч. професионалната, изживените неудобство и притеснения, без да се подценяват, не са последица единствено от действията на П.та във връзка с предоставя. информация за хода на образуваното наказателно производство. Отзвукът в обществото и в медиите е обусловен от заеманата преди това от ищеца публична длъжност - прокурор във ВКП. Публичните личности (политици, органи на централната и местна изпълнителна власт, държавни служители, общественици и др.), за разлика от частните лица, са изложени на много по-голям интерес от страна на обществото и медиите, именно във връзка със заемана от тях длъжност или позиция в обществения живот. В случая, образуваното наказателно производство срещу ищеца е от категорията "дела с висок обществен интерес", за които органите на съдебната власт са длъжни да предоставят информация на медиите с оглед правото на гражданите да бъдат информирани по въпроси с обществено значение (чл. 39 – 41 от Конституцията на РБ, чл. 10 ЕКЗПЧОС).

В контекста на изложеното, медийната разгласа ... обвинение като източник на неимуществени вреди, не може да бъде едностранчиво разглеждана и оценявана, както е направил въззивният съд.

На второ място, във връзка със степента и интензитета на вредите в професионалната сфера на лицето, неотчетено от въззивния съд е обстоятелството, че макар обвинението

срещу ищеца да е за извършено престъпление в качеството му на орган на властта – прокурор, към момента на привличането му като обвиняем ... ищецът не е заемал длъжност в съдебната система от близо четири години преди това.

На следващо място, не е отдадено нужното значение на обстоятелството, че спрямо ищеца е взета най-леката мярка за неотклонение "подписка", както и че не са му налагани ограничителни мерки по НПК - не е ограничавано правото му на свобода и свободно придвижване. Към момента на повдигане на обвинението е бил пенсионер.

Конкретното дело е било изключително усложнено, като с досъдебната си част е продължило от 1998г. до 2010г., но от повдигането на обвинението до приключването на обвинението са изминали 5 години и 8 месеца. В тази ситуация е счетено, че разумният срок, съгласно чл. 6, ал. 1 от ЕКПЧ, за разглеждане на делото срещу ищеца е нарушен с не повече от 1 година (това е включвало разпита на 180 свидетели и множество експертизи).

Производството е приключило с постановление за прекратяване.

Отчетена е все пак личността на увредения, като е определено обезщетение от 50 000 лева.

В конкретната хипотеза: цялото производство, от образуването му през средата на 2012г. до края си през 2021г. е продължило относително дълго, като поне, съобразно процесуалната истина, не е ясно и защо. През цялото му времетраене, като е положен и значителен труд и разходи, е имало съмнение, че то може да бъде доведено до успешен за държавното обвинение край. За огромен период от време не е било ясно кой би следвало да е обвиняем, може ли да се докаже, че е извършил престъпното деяние, а и то въобще такова ли е. Така настоящия състав си обяснява и тежкото обвинение, съчетано с най-леката мярка за неотклонение. Същевременно ищецът е бил и е (към момента) публична личност. Понятието публичност има нива. Един прокурор, дори и да е от ВКП, е известен на част от правната общност и то по правило, свързана с наказателното правораздаване. Ищецът има доста по-широка известност, която покрива всички пластове от обществото, имащи отношение към медии, политика и предприемачество. Той ръководи търговски структури, осъществяващи търговска, финансова и друга дейност в и извън страната, като тези връзки са многобройни. Действително, при повдигнато обвинение за „пране на пари“ (тежко финансово престъпление) името на човека е опетнено, а ако става въпрос за крупен предприемач, това е и проблем в бъдещата комуникация със съконтрахенти. Поне в българското общество е известно, че г-н П. е разследван. Това, че е оправдан едва ли е широко разпространена и осмислена новина. Т.е., както сочи и вторият свидетел, последиците от неоснователното обвинение и последвалото производство, вероятно ще намаляват във времето, но никога няма да се заличат изцяло (освен това, публикациите в интернет остават, макар и в кеширани версии, могат да се намерят лесно при търсене години по-късно, като това е така и въпреки „правото на забравяне“ - Регламент /ЕС/ 2016/679 относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни). Едва ли може да се очаква от търговски субекти от държави с традиционно демократично управление и адекватно действаща съдебна система (например европейски

извън източна Европа), че някога биха възстановили изцяло доверието си към ищеца и свързаните с него дружества. Не става въпрос за икономическите интереси в тесен смисъл (Решение № 35 от 12.08.2022 г. на ВКС по гр. д. № 3901/2021г., IV г.о., ГК, докладчик съдията Д.П. – за неимуществени вреди, понесени от ЮЛ-а, които в крайна сметка са трудно изчислими имуществени такива – например: засягаща по-специално доброто име и репутацията на компанията). Следва да се подчертае, че икономическите загуби на дружествата, не са предмет на делото. Решаващият орган има предвид униженията (*примерът с банката и други финансови субекти, сочен от свидетелите*) и притесненията, които ищецът е претърпял или ще търпи (искът няма времеви ограничител и е с предмет всички негативни емоции на г-н П., свързани с всички страни на неговата публична и лична дейност) във връзка с управляваните от него дружества и недоверието от страна на обществото и партньори, следствие от това и другите наказателни производства, по отношение на него, медиите му (отново не в икономически/търговски аспект) и политическите му проекти.

Нормално е да се предположи, че е изпитвал отрицателни чувства и безпокойство през целия процес: от 2018г. до прекратяването на производството, продължило малко под 3 години (2 години, 8 месеца и 6 дни). Вероятно е имало и срам и безпокойство. Това се отнася, както в отношенията му със семейството – деца, съпруга, роднини; така и към приятелския кръг; и накрая с партньорите в различните му дейности (тези преживявания са по-силни поради съзнанието за невинност, която не може да бъде нито обяснена, нито доказана, преди да приключи наказателното производство).

Производството е приключило в разумен срок, още повече предвид обема на събраната документация и извършените процесуално-следствени действия. Не може обаче П.та да вмения във вина на ищеца поведението на останалите обвиняеми. Това че държавното обвинение не е могло да го приключи в предходен момент, от гледна точка на ищеца (без значение поведението на останалите участници), е само във вреда на ответника. Същевременно г-н П., видно от разпита му - л. 478, е съдействал на разследването (и посоченото на л. 128, гръб).

В българския правопорядък се предполага добросъвестност. Г-н П. е неосъждан и до доказване на нещо различно от страна на ответника (а нищо подобно не бе сторено), той е с добро име в обществото (например: Р. № 206 от 26.03.2019г. на ВКС, ГК III г.о., гр.д. № 4762 по описа за 2017 г. - Правото на добро име, на свобода (неприкосновеност) на личния жИ.т и на свобода на религията са сред основните права на българските граждани. Религиозната институция, регистрирана като юридическо лице на територията на Република България (§ 1 ДР на ЗВ), безспорно притежава право на свобода на религията, а и на добро име (авторитет). Тези неимуществени права са закрепени в нормативни актове от най-висока степен, които регулират обществените отношения на територията на Република България – в чл. 32, ал. 1 и чл. 13, ал. 1 от Конституцията (КРБ) и в чл. 8 и 9 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, съставена в Рим на 4 ноември 1950 г., ратифицирана по конституционен ред, обнародвана и влязла в сила на 5 октомври 1992 г. за Република България, е част от

вътрешното право на страната и има предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които й протИ.речат (чл. 5, ал. 4 КРБ); Решение № 104 от 14.07.2022г. на ВКС по гр.д. № 2722/2021г., III г.о., ГК, докладчик председателят Е. Т. и Решение № 36 от 31.03.2022 г. на ВКС по гр. д. № 2110/2021г., III г.о., ГК, докладчик председателят М.И.).

Според П.та се претендира равносътност на 13 години среден годишен доход. В случая чист икономически критерии едва ли е удачен (например: Решение № 100 от 8.07.2019г. на ВКС по гр.д. № 2682/2018г., IV г.о., ГК, докладчик съдията В.И.). Ищецът не е останал без доходи и не е бил притеснен материално. Не става дума за нещо подобно на нормативно регулирана продажба = година дело съответства на определена сума. Съобразяват се конкретните негативни емоции на самата личност.

Относно следващия аргумента на П.та – за дублиране на производствата: съгласно Решение № 449 от 16.05.2013г. на ВКС по гр. д. № 1393/2011г., IV г.о., ГК, докладчик съдията А.Б., в случаите на незаконно обвинение в извършване на повече от едно престъпления, обезщетението се определя глобално, а не поотделно за всяко едно деяние, за което обвиняемият е бил оправдан. Следователно, щом по едно и също време е имало наказателни производства, по които страната е била привлечена като обвиняем, причинените й от това неимуществени вреди, са във връзка с всички обвинения. Изпитваните притеснения, страх от бъдещия изход на делото, неудобството, опетняването на доброто име в обществото и накърняването на достойнството и честта, са във връзка с всички обвинения, независимо, че не са повдигнати в едно, а в множество отделни дела. В самото решение се цитира и т. 11 от ТР № 3 от 22.04.2004г. на ВКС по тълк. гр.д. № 3/2004г., ОСГК, докладчик съдията Ж.Н., съгласно чл. 4 ЗОДВПГ държавата отговаря за вредите, пряка и непосредствена последица от увреждането. Обезщетение за неимуществени вреди се дължи при наличие на причинна връзка между незаконното обвинение за извършено престъпление и претърпените вреди. В случаите на частично оправдаване се вземат предвид всички обстоятелства: броят на деянията, за които е постановена оправдателна присъда; тежестта на извършените действия, за които е осъден деецът съпоставени с тези, за които е оправдан; причинна връзка между незаконността на всяка едно от обвиненията, за които деецът впоследствие е признат за невинен и причинените вреди - болки и страдания, преценени с оглед общия критерий за справедливост по чл. 52 ЗЗД.

В тези случаи обезщетението се определя глобално, а не поотделно за всяко едно деяние, за което обвиняемият е бил оправдан.

Обезщетението за имуществени вреди се определя с оглед особеностите на всеки конкретен случай и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи.

Проблемът в първото решение, което е цитирано от П.та е било принуждаването на ищеца да конкретизира искове: В случая, неправилно сезираният с исквата молба Софийски градски съд е постановил разделяне на производството, като е изискал от ищеца да потърси самостоятелно обезщетение за причинените му вреди от всяко едно обвинение

поотделно. Страната не е имала друга възможност, освен да потърси по 1/14 ид. ч. от общия размер на увреждането. В разглеждания казус обвиненията са по едни и същи текстове от НК, производствата по тях са се развили в рамките на един период - Д. е привлечен като обвиняем през юли 2003 г. по всички дела и те всички са прекратени през юли 2006 г., с изключение на производството по сл. д. № 329/2001 г. Няма обаче процесуално изискване за наложително съединяване на производствата. Те са допустими и поотделно: По приключилите вече други дела с влезли в сила съдебни актове, на Д. са присъдени суми, чийто сбор надвишава 20 000 лв. - по гр. д. № 981/2010 г. по описа на САС - 3000 лв., по гр. д. № 1546/2010 г. на САС - 2000 лв., по гр. д. № 99/11 на САС - 4000 лв., по гр. д. № 631/2010 г. на САС - 4000 лв., по гр. д. № 460/2011 г. на САС - 3000 лв., по гр. д. № 504/2010 г. на САС - 3000 лв. и по гр. д. № 530/10 г. на САС - 3000 лв., по гр. д. № 833/2010 г. - 2000 лв. ... Това обстоятелство следва да бъде отчетено, уврежданият се явява обезщетен, включително и по отношение на сл. д. № 295/2001 г. поради което, като краен резултат, иска на Д. за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди по настоящото дело следва да бъде отхвърлен.

Изложеното всъщност е и логично – П.та двукратно е нарушила правилото да не вреди другиму (*alterum non laedere*). Както бе посочено по-горе, това е деликт. Болката и страданията, свързани с него, макар и причинен двукратно, не би могла да се раздели, освен, ако не става въпрос за нещо специфично. Например в случая се твърди и установява високо кръвно, но и за специфично притеснение, свързано с комуникация с финансови партньор, предвид особеността на повдигнатото обвинение.

Ответникът не е поискал, а е могъл, обединяване на двете граждански производства, тъй като периодите, в които е траело разследването, съвпадат частично. В тази хипотеза е възможно на теория да се достигне и до неоснователно обогатяване, ако двете суми (съответно и ако по второто производство се достигне до установяване на пълна или частична основателност) общо надхвърлят сумата, която би обезщетяла ищеца за целия период на разследване и по двете наказателни производства, като се съобразят и съответните специфики на обвиненията. По-вероятно е обаче да не се стигне до там.

Няма данни за предявени други иски (освен двата от 2022г.) по ЗОДОВ. Както бе посочено, ищецът е невинен и неосъждан, въпреки предходното обвинение относно приватизацията на „К.“ АД – арг. от чл. 31, ал. 3 от КРБ. За г-н П., според показанията на свидетелите, проблемът „К.“ бил „затворена страница“, който отново се поставил към момента на предявяване на процесното обвинение. Решаващият орган счита, че изживяването явно е било болезнено за ищеца, като последвалото повторение също и очаквано е предизвикало силни (по-силни от обикновеното) неприятни емоции. Засилената чувствителност на към това обстоятелство, при обикновен деликт би се възприела от съда като своеобразно невиновно съпричиняване (например, в Р. 272/1984 IV, Върховният съд е приел 1/2 съпричиняване от пострадалата поради това, че за вредния резултат е допринесъл нейният чувствителен към работната среда организъм). В случая обаче тази чувствителност е следствие от аналогично незаконосъобразно поведение на ответника. Или, никой не може

да черпи права от собственото си неправомерно поведение - *nemo ex delicto suo actionem consequi debet*. Предвид цитираната по-горе съдебна практика, преценява се личността на увредения – т.е. нейните особености, като решаващия орган намира, че това е именно такава хипотеза. Ищецът явно не е привикнал към периодично случващите му се обвинения, ако това е част от аргументацията на ответника.

Второто производство – това, приключило на 03.06.2021г. е продължило 4 години, 4 месеца и 23 дни, но вече се е развило и в съдебна фаза (първа, въззивна и до прекратяването си – касация). То не съвпада изцяло с процесното. Не е ясно колко пъти е било необходимо за ищеца да се явява за съответните досъдебни и съдебни процедури.

По това обвинение, на основание и чл. 162 от ГПК би могло да се приеме, че разумният срок е надхвърлен, макар и не с голям период.

Това производство е продължило по-кратко, но е с по-проблемно за предприемача обвинение (пране на пари) – степенуването е от гледна точка на самия ищец, който е притеснен за реакцията на търговските си външни и вътрешни партньори, а и на българското общество.

От друга страна, наистина е възможно при предходното производство (първото по отношение на дружеството „К.“) репутацията на ищеца да е пострадала в някаква степен. Това обаче, съобразно посоченото по-горе, би следвало да е недопустим довод от страна на ответника. Той е длъжен да приеме, че ищецът е с изрядна такава.

Обезщетението, дължимо на ищеца, във връзка с процесното наказателно производство, се определя по справедливост, като са съобразени следните обстоятелства:

От една страна, начинът на ЖИ.т (следствие досъдебното производство) на ищеца практически не е бил повлиян (мярката за неотклонение е била „подписка“ и процесуалните действия, извършени с негово участие са 2-3). Производството е продължило сравнително кратко. Това, че са повдигнати две обвинения, предполага увеличаване на обезщетението, но фактът, че са образувани две производства означава, че самото обезщетение следва да се раздели на процент, не задължително, но близък до 50 % (тъй като, както бе посочено, се дължи едно общо такова за целия период на двете наказателни дела – доводът за обратното на ищеца е неоснователен). Няма съдебна фаза на производството.

От друга страна: ищецът е претърпял обикновените за подобна ситуация негативни емоции, но с няколко изключения: както бе отбелязано, ситуацията с дружеството „К.“ е била болезнена тема за него.

Името му е сериозно опетнено, освен от медийната изява (към, която той би следвало да има засилена търпимост, предвид обществения му статус), така и с оглед непремерените изказвания на представители на П.та. Посочено бе, че поне при една акция е имало най-малкото изтичане на информация към медиите, тъй като те са присъствали преди появата на представители на спец. П.та в офис на дружество на ищеца.

Най-малкото, за доста дълъг период на ищеца ще се наложи да обяснява, най-вече на външните си (небългарски съконтрахенти), че не е осъществявал незаконни икономически

сделки.

Освен това, обвиненията са проблемни (предвид становищата на съдебните инстанции и в двете производства, че става въпрос за правомерно поведение), това неминуемо ги поставя в контекста на обществената позиция на ищеца, а и на медиите, които контролира. Въпросът е дали той би могъл да осъществява занапред същото влияние върху обществото и в публичната сфера, както до момента на повдигане на обвинението. Евентуално колко дълъг процес ще отнеме изчистването на името му (като се има предвид, че ситуацията се повтаря – първото дело за „К.“).

Предвид цитираната практика, ищецът е действащ общественик, предприемач и т.н., което означава, че трябва и да преодолява занапред последиците от незаконосъобразно повдигнатите му обвинения (далеч е от пенсионна възраст – отделен е въпросът, че за подобни житейски изяви тя не е точно фиксирана). Професионалната му дейност, все пак, е оцеляла, без – по разбиранията на този съд, да е накърнена прекалено съществено (Решение № 59 от 12.05.2016г. по гр.д. № 3340/2015г., г.к., III г.о. на ВКС - съдът трябва да обсъди установените по делото обстоятелства с вредоносен характер и предвид особеностите на всяко едно от тях, да прецени конкретния вредоносен ефект върху личността, **общественото положение** и здравето на ищеца при обсъждането на доказателствата. обсъждането на всички обстоятелства с оглед обезщетяване на тази категория морални вреди при лица, **заемали високо обществено положение и длъжности, ... включително съответните професионални и морални изисквания** при нейното заемане като обективни показатели за кариерното развитие на ищеца. **Взема се под внимание съдържало ли е незаконното обвинение тезата за злоупотреба с публични средства и служебно положение, степента на вредоносния ефект от обвинението върху социалната, професионалната, академичната, обществената или друг вид реализация при ищеца**, като се съобрази каква е била същата преди, по време и след приключване на наказателното преследване. Връзката между тези факти ще определи в конкретна степен злепоставящото въздействие на обвинение в извършване на престъпление по служба, като собствен решаващ извод на съда).

С оглед изложеното, съдът намира, че едно обезщетение от **40 000 лева** би следвало да обезщети увредения.

В тази връзка, предвид преценката на размера на обезщетението, са съобразени като насока, и следните решения:

Решение № 40 от 13.05.2020г. на ВКС по гр.д. № 2683/2019г., III г. о., ГК, докладчик съдията Г.М.. Общата продължителност на наказателното производство е четири години, седем месеца и 17 дни. 30 000 лева за полицейски обвинен за подкуп от 20 лева. Задържан е при публична акция и психическото му здраве е било сериозно разклатено.

Решение № 720 от 1.03.2018г. на САС по в.гр.д. № 4711/2017г. – 200 000 лева. Прието е че относно болестта на ищеца не е установено при условията на пълно главно доказване, че е следствие от ареста. Задържането е продължило 68 дни. Производството е

продължило 5 години, но сумата е присъдена много преди инфлационните процеси в страната.

<https://www.nsi.bg/bg/content/2539/%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D1%83%D0%BB%D0%BD%D0%B0->

[%D0%B8%D0%BD%D1%84%D0%BB%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0](#)

Според инфлационен калкулатор за периода тя е $31\% = 200\,000 \text{ лева} \times 31\% = 262\,000 \text{ лева}$ (относно допустимостта да се използва подобно програма - Решение № 92 от 1.09.2014 г. на ВКС по т. д. № 83/2013 г., I т. о., ТК).

Близко до конкретния казус е Р. № 344 от 24.11.2014г. на ВКС, IV г.о., гр.дело № 2378 по описа за 2014 година. Производството е продължило 9 години, мярката за неотклонение е била парична гаранция и подписка, а обезщетението - 200 000 лева. Увреденият е бил на 73 години към момента на прекратяване на наказателното производство. В мотивите се сочи: доброто име и честта на Т. като общественик и **политик**, градени четири десетилетия, са тотално разрушени. В настоящия случай не загубата на клиента, която касаторът преди наказателното преследване е могъл да подбира, като блестящ юрист, а нараненото му чувство за справедливост и потъпкано достойнство от неоснователните обвинения, както и лишаването му от възможността да посети единствената си дъщеря, живееща зад граница в този продължителен период от време, са нанесли непоправими поражения, които са го сринали психически и жИ.тът му се изчерпал от съдържание.

О. № 121 от 02.02.2016г. на ВКС, IV г.о., гр. дело № 5698 по описа за 2016 година - тук периодът на производството е доста дълъг - 13 години, личността е публична (занимавал се е с футбол) и е имало забрана за напускане на страната. Обезщетението е 40 000 лева. Тук отново следва да се съобрази инфлацията.

Нито един от примерите посочени по-горе не съответства точно с настоящата хипотеза. Най-близки са тези на магистрата от ВКП и политика, но и двамата са пенсионери, към момента на приключване на наказателните производства, а не настоящи публично значими субекти. От тях не зависят други хора (работещите с и за ищеца; към момента прекратяване на производствата срещу тях, те са нямали каквото и да е обществено влияние). Ситуацията е опирала основно до доброто име.

Върху основателната част от претенцията следва да бъде присъдена мораторна лихва, считано от датата на стабилизиране на прокурорския акт за прекратяване (29.03.2021г.), доколкото от този момент ответникът е изпаднал в забава (т. 4, ал. 2 от ТР № 3 от 22.04.2005г. по т.гр.д. № 3/2004г., ОСГК на ВКС).

по имуществените вреди:

Съгласно трайната съдебна практика, постановена по реда на чл. 290 ГПК (Решение № 126 от 10.05.2010г. на ВКС по гр.д. № 55/2009г., IV г.о., Решение № 355 от 03.08.2010г.

на ВКС по гр.д. № 1651/2009г., III г.о., и Решение № 433 от 23.06.2010г. на ВКС по гр.д. № 563/2009г., IV г.о.), разноските, изразяващи се в заплатен от подсъдимия адвокатски хонорар за осъществяване на защитата му в наказателното производство, приключило с оправдателна присъда, представляват за него имуществена вреда по смисъла на чл. 4 от ЗОДОВ и подлежат на обезщетяване по реда на този закон. Това е така, тъй като в Наказателно-процесуалния кодекс не е предвидена процесуална възможност претенцията за разноси, изразяващи се в заплатен от подсъдимия адвокатски хонорар, да се упражни в това производство при постановяване на оправдателна присъда и следователно тези вреди следва да бъдат обезщетени по общия ред на ЗОДОВ – арг. чл. 8, ал. 3 от ЗОДОВ.

Ищецът е представил доказателства за заплатено адвокатско възнаграждение в размер от **2 400 лева** по образуваното досъдебно производство, поради което и искът следва да се уважи изцяло.

Възражението за прекомерност е неоснователно – арг. от чл. 12, във вр. с чл. 13, ал. 1, т. 4 от Наредба № 1 от 9.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (предпоследна редакция). Сумата, като минимум, възлиза на $1\,500 \text{ лева} + 20\% (\S 2a) = 1\,800 \text{ лева}$. Обвинението е прецизирано поне веднъж, т.е. $+ 2 \times 200 \text{ лева}$ (чл. 12).

Налице е и хипотеза на т. 3 от ТР от 6.11.2013г., т.д. № 6/2012г. Делото е с изключителен обем и фактическа (не и правна) сложност (Възражението по чл. 78, ал. 5 от ГПК ... Делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК - Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. на ВАС по т. д. № 2/2016 г., ОСС, I и II колегия, докладвано от съдията П.Г.).

Съдът не би редуцирал и съществено по-високо възнаграждение.

по разноските:

При този изход на делото и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК и чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ на ответника следва да се възложи сумата от **2 410 лева**, сторени от ищеца деловодни разноси.

Доводът за прекомерност – арг. от чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба № 1 от 9.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (актуална редакция), е неоснователен.

Воден от гореизложеното, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ и чл. 86 от ЗЗД, **П. на РБ**, гр. София, бул. "*****", да заплати на **И. Г. П.**, ЕГН *****, съд.адр.: гр. София, ул. "*****", адв. Я. Д., следното:

- сумата от **40 000 (четиридесет хиляди) лева**, обезщетение за неимуществени вреди, последица от неоснователно повдигнато му от ответника обвинение по обвинение по чл. 253 от НК по ДП 64/2014г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 5563/2012г. на СГП, ведно със законната лихва, считано от 29.03.2021г., като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията за горницата до пълния предявен размер от **100 000 (сто хиляди) лева**, като **НЕОСНОВАТЕЛНА**,
- сумата от **2 400 (две хиляди и четиристотин) лева**, имуществени вреди, представляваща заплатени хонорари за адвокатска защита, поради повдигна от ответника обвинение по обвинение по чл. 253 от НК по ДП 64/2014г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 5563/2012 г. на СГП, ведно със законната лихва, считано от 29.03.2021г. до окончателното ѝ изплащане; както и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, във вр. с чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ,
- сумата от **2 410 (две хиляди четиристотин и десет) лева**, страните деловодни разноски.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____